

OV KSČM DOMAŽLICE

A N K E T A

(HaNo březen-duben 2011)

Pravicová koalice v současné době se rozhodla udělat další krok v omezení demokracie a svobody mít názor.

Záměr postavit KSČM »mimo zákon« je krok, který ukazuje na její usilovnou snahu likvidovat postupně opozici a jakýkoli jiný, než jí proklamovaný názor. Proto se redakce rozhodla zeptat několika známých politiků či publicistů na jejich názor a položit jim jedinou otázku:

Jak vnímáte záměr zrušit KSČM?

Karel Srp, předseda Jazzové sekce:

Je to pitomost.

Prof. PhDr. Jan Keller, CSc.:

Snahy o zákaz KSČM jsou výsledkem chladného mocenského kalkulu ze strany těch, kdo chtějí dovést naši zemi mezi země rozvojové. O co tady vlastně jde. Až dosud převažoval v české pravici názor, že je užitečné, aby KSČM existovala, pokud se zároveň bude dařit rozeštvávat ji s ČSSD. Rozpolcenost levice dávala záruku, že pravice bude vládnout, i když žádná z jejich stran volby nevyhraje. Tato strategie fungovala spolehlivě po celá léta. Nesmiřitelnost obou částí levice dávala pravici jistotu, že bude kontrolovat politiku i přesto, že většina obyvatel v zemi smýšlí levicově. Takhle to ovšem mohlo fungovat pouze v době, kdy pravici stačilo k obohacování hrstky lidí plundrování státního majetku a výprodej hluboko pod cenou bohatství země.

Situace se však začíná dramaticky měnit. Co bylo možno vytunelovat, bylo již vytunelováno. Nyní začíná pravice sahat do peněženek občanů v touze převést do svých soukromých fondů další peníze. To vede k radikalizaci obyvatel včetně mnoha těch, kteří se až dosud hlásili k pravici. Začíná hrozit, že si lidé vynutí, aby síly na levici úžeji spolupracovaly a společně hájily ohrožené základní jistoty velké většiny obyvatel. Stále více lidí považuje spory mezi KSČM a ČSSD za pouhé žabomyší války vzhledem k tomu, co se na ně chystá pod záminkou penzijní reformy, reformy zdravotnictví apod. Stále více lidí si uvědomuje, že nás pravice čím dál rychleji stahuje dolů až kamsi na úroveň rozvojových zemí. K čemu má v této situaci sloužit zákaz KSČM?

Má sloužit nejenom k tomu, aby bylo možno kriminalizovat odpůrce nastoupeného kurzu. V nemenší míře má sloužit také k zastrašení umírněné levice z řad ČSSD a k definitivnímu vyšachování ČSSD ze hry. Pokud by u nás byla standardní demokracie, pak by všechny strany v parlamentu musely mít svobodu tvořit koalice podle jejich výhodnosti pro svoji politiku. U nás bylo již od dob Bohumínské usnesení fakticky vyloučeno, aby ČSSD mohla pomýšlet na koalici s KSČM. Stále ale mohli sociální demokraté alespoň do jisté míry »držet na uzdě« své potenciální koaliční partnery z politického středu hrozbou, že místo s nimi se spojí raději s komunisty. Jakmile by došlo k zákazu KSČM, neměla by ČSSD už ani tuto možnost. Buď by byla od vládnutí trvale odstavena jako strana s nulovým koaličním potenciálem, anebo by ji mohli její trpasličí koaliční partneři vydírat ještě více, než jak ji vydírali v minulých koaličních vládách. Není pravděpodobné, že by u nás v dohledné době vznikla nová levicová strana. Proto zákaz KSČM by fakticky znamenal i poslední naději na možnost levicové politiky. Pravice by pak bez větších potíží vládla v zemi i přesto, že naprostá většina obyvatel by si vládu pravice nepřála a tvrdě by byla touto vládou odírána. To je skutečným cílem zákazu KSČM.

Petr UHL, novinář a lidskoprávní aktivista

Tento záměr považuju za opožděný projev třídního boje. Dle Ústavy to prostě nelze, KSČM neporušuje Ústavu a zákony, a už vůbec ne tak, jak to vyžaduje Nejvyšší správní soud. Zrušení, či rozpuštění KSČM je výrazem antikomunismu, který navíc není upřímný, ale účelový. Je zaměřen i proti ČSSD. Podle vzoru Ondřeje Slačálka se označuju za antikomunistu.

Josef PEK, důchodce, Praha:

Chtějí zrušit KSČM? Nedivte se. Když někdo má průšvihy, snaží se je často shodit na jiného, který je po ruce. A tady se nabídli přímo učebnicově sami komunisté. Že to nemá nic společného se svobodou mít názor, s demokracií? A co je vůbec demokratického na této vládě?

PhDr. Čestmír CÍSAŘ, bývalý předseda ČNR, diplomat a publicista

Nemyslím, že návrh »zrušit« KSČM v její současné programové podobě a politické praxi je oprávněný. Dvacet let jejího působení v ničem nenavazuje na odsouzené protizákonnosti v minulé éře KSČ. Ovšem návaznost KSČM na tradice socialistického hnutí v celé jeho 150leté existenci je historicky logická a za dnešních zmatečných zvrátů protilidového kapitalismu v rámci celé české levice dokonce potřebná. Osobně mohu nesouhlasit s postoji či výroky některých jejích poněkud »starosvětských« činitelů nechápajících znásobené zauzlení společenských rozporů a nutnost promyšleného postupu stranické politiky. Avšak to nic nemění na dodržování principiální závaznosti našich ústavních práv a svobod i pro její členy. V těchto souvislostech současně považuji její trvání na utopickém pojmu »komunismus« v názvu strany pro ni samu za kontraproduktivní. Jsem přesvědčen, že neexistuje legislativně prokazatelný důvod KSČM zakázat, nechceme-li opustit zásady celosvětově uznávaných lidských práv a svobod. Její zákaz by znamenal nový krok k prvkům totality, které tu a tam do naší nezralé demokracie, zásluhou agresivní části pravice, pronikají.

Prof. JUDr. Zdeněk JIČÍNSKÝ, DrSc., (bývalý dlouholetý poslanec za ČSSD):

Od listopadu 1989 jsme toho v naší zemi zažili už hodně. A požadavek na rozpuštění KSČM patří k dobovým rysům, se kterými pravice pravidelně vystupovala. Podle mě bylo dobře, že se tak nestalo. Bylo by samozřejmě možné představit si tehdy, v počátcích 90. let, jiný vývoj, byly i tehdy návrhy na změnu názvu. Ale jestliže to neprošlo, musí se to brát jako skutečnost, která svědčí o tom, že určitá část společnosti si tuto změnu nepřála. Proto změna nenastala. Důležité však je, že KSČM v průběhu těch 21 let prokázala, že je stranou, která se chová v rámci platné Ústavy a zákonů ČR. Nejsou tedy žádné právní důvody pro to, aby měla skončit svou existenci. To je opravdu takový ten klasický záměr pravice odvádět pozornost od vážných sociálních problémů, které tuto zemi a značnou část jejího obyvatelstva sužují, k tématům nepodstatným. Tak to vždy bylo a obávám se, že to tak bude i do budoucna.

Růžena DOMOVÁ, optička, Soběslav:

Myslím si, že v demokratické zemi, kde se konají demokratické volby a kde KSČM dostala od lidí více než jedenáct procent hlasů a tím i odpovídající poslanceké mandáty, by něco podobného jako je zákaz parlamentní politické strany, nemělo být ani vysloveno. Křičeli - nejsme jako oni, já si v některých chvílích si říkám, že to je dobře, protože to, co předvádějí ti, kteří KSČM chtějí nyní zrušit, jen ukazuje, že jim už tehdy vůbec nešlo o lidi v naší zemi, o svobodu a demokracii, ale o ně samé, o jejich majetky, bohatství, o moc. Jinou otázkou je, jak chápat některé nostalgické názory hlásané některými komunisty. S nimi se neztotožňuji, nejen proto, že minulost líčí jako téměř bezchybnou, ale především proto, že tím jen odvádějí od skutečných problémů. Ta minulost bezproblémová nebyla. Jsem také členkou KSČM. Když bylo referendum o změně názvu, byla jsem proti změně, protože jsem si myslela, že k novému názvu by stejně připojovali přídomek "bývalá KSČ". Dnes si však myslím, že by ona změna názvu už tehdy mohla k nám přivést větší počet mladých lidí. Jde totiž o budoucnost. Postavit politiku na minulosti nikam nevede. Proto jsem pro, abychom udělali vše pro vytvoření levicově smýšlejícího uskupení ať už pod tím nebo oním názvem.

Alena GAJDUŠKOVÁ, místopředsedkyně Senátu (ČSSD):

Dvacet let je KSČM parlamentní stranou, a v této chvíli považuji takový návrh za nerelevantní.

František BUBLAN, předseda sněmovního výboru pro obranu a bezpečnost (ČSSD):

Myslím si, že v této době už je to celkem bezpředmětné. Nemá to valný význam. Máme před sebou jiné problémy, které je třeba řešit. Vidím to jako zástupný problém, který se vytáhl na světlo, aby zastínil to, že máme problémy se zdravotnictvím, s důchody a v dalších oblastech. Takže mě tyto snahy nějak moc nevzrušují.

Prof. MUDr. Rajko DOLEČEK, DrSc., endokrinolog a diabetolog:

Je to hloupý, protiústavní tah.

Ivo HAVLÍK, publicista:

Celé to je směšnější, než Havlův žvást blahé paměti, že Engels byl bezvýznamný filozof. V Německu stojí Marxovi obří pomník, nebyl stržen, a Němci Marxe, který byl spolu s Engelsem autorem Komunistického manifestu, vyhlásili za největší humanistickou osobnost své celé historie. U nás už jménem Marxe není nazvána ani jedna ulice. Podle tohoto primitivního obrazoborectví chtějí zakázat slovo komunistická v názvu strany. Svět se dostává do sociální revoluce, Česko nebude výjimkou. Aby figurky ještě chvíli vládly, musí odvézt pozornost od toho, co natropily a ještě chtějí natropit v rozbití lidské pospolitosti. Jenom se však převádějí, vážně to ani nemyslí, dobře tuší, že si nedemokratickým administrativním zásahem podřezávají sami větev.

Stanislav KNOTEK, malíř a grafik, Strání u Uherského Brodu:

Jako velmi podivný. Mám pro to tři důvody:

1. Návrh pravicových stran zakázat KSČM považují za nestoudný, účelový trik určený zejména pro sdělovací prostředky, aby stále větší nespokojenost lidí s vládní politikou překryly různými smyšlenými vykonstruovanými "zlými" úmysly KSČM.
2. Pokládám ho i za snahu oslabit levicovou část Poslanecké sněmovny a zbavit se vážného konkurenta ve volbách.
3. Od rok 1996 žijí na vesnici s třemi tisíci osmi sty obyvateli. Za tu dobu jsem neslyšel, že by nějaká skupina občanů usilovala o vyřazení komunistů z veřejného života. Naopak. Od roku 1990 jsou dva až tři zástupci KSČM pravidelně voleni do patnáctičlenného zastupitelstva obce a na jeho práci se také podílejí a to jak v komisích, tak ve výborech.

Jiří ŽÁČEK, spisovatel:

Jaký mám názor na kampaň usilující o zrušení KSČM? Raději bych o víkendu myslel na jaro než na politiku, ale když jsem byl vyzván k odpovědi, nebudu tajit, co mě napadá. A napadají mě ponuré myšlenky.

Jako mnohokrát zklamaný volič socdem si pragmaticky říkám, že KSČM měla být zrušena už v roce 1990 - její voliči by přešli k ČSSD a Klaus, Topolánek ani Nečas by si neškrtli. Ale když parlamentní promluvy dvou členů opoziční strany odstartují takovou hysterickou reakci, ptám se: Nezačíná být ohrožena svoboda slova? Nemá ta kampaň, režírovaná stejnými mozkomory jako Kubiceho zpráva anebo strašení Řeckem před posledními volbami, oslabit v této zemi už tak ochablou demokracii? Že by si to vládní strany neuvědomovaly? Chtějí ztracené a pochybující sympatizanty získat zpět antikomunistickými orgiemi? Anebo už dosáhly všeho, k čemu byly úkolovány mocnými zákulisními bratrstvy, a mají spolehlivé pojistky, aby se likvidace sociálního státu nedala zastavit, i když nebudou u lizu?

Kdybychom chtěli brát vážně zaklínadlo o boji s korupcí, z něhož musejí mít srandu i retardovaní chovanci zvláštních škol, musely by být zrušeny všechny strany, které se podílely na rozkradení mnohasetmiliardového, ne-li bilionového státního majetku. Možná že se už přežila parlamentní demokracie založená na soutěži politických stran, které se staly servisními firmami všemožných mafii, a stálo by za to vyvolat veřejnou diskusi o jiném politickém modelu.

Vládní strany však se žádnými diskusemi ani kompromisy nepočítají. Topolánkem vyhlášená nulová tolerance, která učinila z Česka válečné bojiště, platí nadále. Vládní triumvirát nevyjednává - diktuje. Neznepokojuje vás ta úporná snaha kriminalizovat spoluobčany, kteří mají jiný názor na českou minulost i přítomnost? Nevěřím, že to skončí zákazem KSČM. Pak přijde na řadu pokus o likvidaci ČSSD, a nakonec bude trestán každý kritik vlády, která vede občanskou válku proti 10 milionům občanů. Nepřipravuje se tu normalizace v opačném gardu? Zkušenost z evropských dějin nám napovídá: Pronásledování komunistů bylo předeherou k nástupu fašismu.

Hlavním účelem celé té antikomunistické mobilizace je zřejmě odvedení pozornosti od korupčních afér, od privatizačních manévrů, od snahy nastavit penězovody z veřejných zdrojů do soukromých kapes, ale souběžně jde také o to, ukázat nám občanům, kdo je tady pánem. Od tebe, občánku, se očekává jen jedno - držet hubu a krok. A kdybys chtěl volit nějakou neslušnou a neposlušnou stranu, budeš prohlášen za extrémistu - tak bacha!

Vladimír Kubinec, předseda Odborového svazu zaměstnanců sklářského, keramického, bižuterního průmyslu a porcelánu:

Myslím si, že v současné době, v současné situaci existuje v této republice tolik závažných otázek, které vyžadují okamžité řešení, že bych se moc divil, kdyby se tímto »problémem« chtěla vláda zabývat. Pokud ano, tak je to pro mne naprosto nepochopitelná záležitost, že v ekonomické situaci, v níž se Česká republika nachází, si vláda vůbec dělá čas na tyto záležitosti.

Miroslav Nenutil (ČSSD), senátor:

Komunistická strana Čech a Moravy je legitimní stranou. Podporuje ji víc jak deset procent voličů, a to je oprávnění k tomu, aby dále existovala.

Doc. PhDr. Luboš Kohout, historik a signatář Charty 77

Považuji za své právo i povinnost historika soudobých dějin a politologa odsoudit a odmítnout Parlamentem ČR připravený a vládou republiky přijatý zákaz KSČM. Číním tak v souladu a se souhlasem početné (asi 40 osob) skupiny naší historické obce, především z Ústavu soudobých dějin (V. Tůma) a rovněž jmenovitě předpřevratových spoludisidentů, s nimiž jsem měl před rokem 1989 čest spolupracovat (J. Dientsbiera staršího, Z. Jičínského, P. Uhla a P. Pitharta). Konstatuji též názorovou blízkost, ba i shodu s jinými současnými kritiky vládního počínání - Bělohradským, Kohákem, Pehem, Zaorálkem, Kellerem, novináři (především Práva) a mnoha dalšími.

Souhlasím s politoložkou V. Dvořákovou, že likvidační postupy pravicové vlády trojkoalice vůči KSČM sledují mj. jako cíl odpoutání pozornosti politicky angažované veřejnosti od domácích problémů ekonomických, politických a morálně-psychologických, jež vláda naprosto není schopna ani zčásti řešit. Spolu s přítelem Jičínským soudím, že však především jde o generální útok na sociální stát, o jeho plnou likvidaci, o upevnění panství zahraničního a domácího finančního kapitálu nad osmdesáti až devadesátiprocentním »zbytkem« totálně zchudnuvšího a vládou permanentně šikanovaného národa.

Můj disentový přítel Jičínský odpovídal v rozhovoru pro Haló noviny mimo jiné na otázku: »KSČM vyslala subjektům od středu doleva, odborům a občanským sdružením výzvu pod názvem SPOJENECTVÍ PRÁCE A SOLIDARITY. Uvědomují si lidé, že v jednotě je síla?«

Sdílím s ním mírný optimismus jeho odpovědi, zejména to, že podzimní odborové akce (přidávám i výsledky podzimních voleb) ukázaly, že vědomí většiny společnosti postupuje správným směrem, avšak dodávám, že vzhledem k vážnosti situace jen velmi pomalu. Sdílím též ovšem spolu s ním, a zejména s V. Bělohradským a s poctivě demokratickou částí sdělovacích prostředků, jisté obavy, že by z myšlenkového rozpoložení dosud politicky neaktivní masy mohla profitovat krajní pravice. Jako nezávislý, nestranický »socialista na volné noze« vítám a budu všemi zbývajícími silami podporovat jak výzvu KSČM »Spojenectví práce a solidarity«, tak i stanovisko dlouholetého funkcionáře ČSSD a mého přítele Zdeňka Jičínského.

»ČSSD se musí tvrdě stavět proti krajním pravicovým názorům a návrhům, které koalice, zejména TOP 09 a ODS, prosazují.«

Jsem přesvědčen, že »viribus unitis« - spojenými silami opravdových demokratů, socialistů, komunistů lze získat většinu, z oněch asi čtyřiceti procent voličů – nevoličů, pro smysluplnou cílevědomou práci, pro zachránění a posílení sociálního státu ku prospěchu národní většiny i opravdového evropského a světového pokroku.

PhDr. Jan Jelínek, novinář, předseda Společnosti Julia Fučíka v České republice:

KSČM je vážným protivníkem pravice, nabízí občanům alternativy spravedlivějšího vývoje naší země, který pravice nedokáže zajistit. Věřím, že pokus o zákaz KSČM, jediné strany, která každý den v praktické politice přesvědčivě dokazuje, že chce pro náš národ jen to nejlepší a přitom k tomu má opravdové odborníky, se nezdaří. KSČM je věrná slovům Julia Fučíka »Milujeme svůj národ«. A právě i proto nad její hlavou visí Damoklův meč hrozby zákazu její nepostradatelné existence a činnosti. A všichni ti, kteří komunisty nenávidí a chtějí jejich zákaz, by si měli uvědomit historickou pravdu o tom, že právě komunisté, vyvržení ze společnosti a politické scény, dokázali bojovat za práva českého člověka skvěle i v ilegalitě. A právě toho by se proradná pravice měla obávat nejvíce. A zároveň by měla mít na paměti, že zákaz by vyvolal nejen u nás doma, ale i v zahraničí k pronásledovaným komunistům sympatie lidí a vtiskl by jim i aureolu mučednictví. Svým protidemokratickým aktem by si tak pravice vůbec nepomohla a vydláždila by si cestu směrem do pekel.

Zdeněk Pernes, předseda Rady seniorů ČR:

Tento záměr je v rozporu s proklamovanou demokratickou společností, protože KSČM je dlouhodobě parlamentní politickou stranou.

Stanislav Antoniv, předseda Odborového svazu Stavba:

Myslím si, že je to naprostý nesmysl. Protože KSČM je parlamentní strana. Podle mého názoru jde o účelové odvádění pozornosti od toho, co vláda prosazuje, od jejích antisociálních záměrů, od jejích tzv. reforem, které budou mít negativní dopady na naprostou většinu občanů u nás. Protože má vláda obavu, že si lidé začnou tyto antisociální dopady jejích »reforem« uvědomovat.

Karel Sýs, básník

Církev zakázala zeměkouli otáčet se kolem Slunce. Země nejenže neposlechla, ale drze se točí dodnes. Samozřejmě bylo možné zrušit tehdejší astronomickou společnost, zabavit pár dalekohledů, ale zakázat lidskou touhu po poznání nikoli. Cenzoři a inkvizitoři odcházejí, avšak ideje zůstávají a uskutečňují se všemu navzdory!

Prof. PhDr. Stanislav Kábele, CSc., sociolog

KSČM je jako parlamentní strana nepochybně součástí politického systému naší republiky. Po celou dobu její existence od roku 1990 nenajdete v jejím programu žádné znaky, které by ji vylučovaly z politického života. Neobjevují se v něm žádné důkazy o rozšiřování třídní nenávisti, rasismu, organizování nějakých bojůvek a jiné nežádoucí prvky. Návrhy na zrušení KSČM jsou projevem opožděného antikomunismu. Pravice chce opět ukázat, jak je »zásadová«. Přitom nejde o nic jiného, než že chce odvádět pozornost od průšvihů, které si sama nadrobila, například na ministerstvu životního prostředí (případ Promopro), na ministerstvu obrany, a také sociální politikou a dalšími akcemi, kde jí teče do bot. Není to nic jiného než zakrývání vlastní slabosti. Přirozeně, že do boje zapojila osvědčené bojovníky, jako je například senátor Štětina, který na svém pochodu od strany ke straně obchoduje s tímto artiklem už dvacet let.

Závěrem: KSČM je parlamentní strana bez jakýchkoliv atributů extrémního chování.

Josef Středula, předseda Odborového svazu Kovo:

Pokud jde o rušení politické strany, znamená to, že by předkladatelé tohoto kroku měli mít pro něj důvod. Jestliže se někdo protivil českým zákonům, tak s tím osobně žádný problém nemám. Ale pokud se neshledá, že činnost této politické strany je v rozporu s českými zákony, tak by se další důvody vymýšlet neměly.

Jiří STANO, spisovatel a publicista:

Proč chtějí zrušit KSČM? Je to důsledek strachu prokapitalistické pravice ze zdeptané většiny společnosti, jejíž zájmy hájí nejdůsledněji a nekompromisně právě KSČM. Antikomunistické usilování svědčí také o tom, že dodělávající a odmítavý systém se vždy uchyluje k používání administrativně mocenských nástrojů, když nemá argumenty, jimiž by přesvědčil o morální a politické váze a vážnosti své vlády a oprávněnosti řídit společnost.

Kampaň ovšem vyvolává otázku pro mocenské představitele, jaké je jejich pojetí demokracie, zda komunisté mohou mít nejen svou politickou organizaci, kterou jim zaručuje Ústava ČR, ale zda vůbec mohou žít ve své zemi, nebo zda budou nadutými vítězi vyháněni ze společnosti? V této souvislosti bych rád připomenul slova »katolíka a humanisty«, jak charakterizoval před jistou dobou německý list Sonntag světoznámého spisovatele Heinricha Bölla, který prohlásil: »Chtěl bych, aby komunismu pro praxi bylo dáno tolik století, jako měl a má kapitalismus. Pokládám komunismus za naději dát této zemi řád.«

Věděl, co říká, na základě zkušeností své země. Totiž všude, kde byla umlčena marxistická strana, ať se jmenovala komunistická nebo jakkoliv jinak, začal se prodírat na povrch fašismus. Naděje, o které mluví Böll, byla u nás přerována, aby jí byl pozitivní vývoj znemožněn. Věřme, že jen dočasně, neboť jak známo, nic není na věčné časy, zvláště to vyčerpané, vyžilé, udržující se různými způsoby násilí.

To, co se děje u nás, nasvědčuje tomu, že vládnoucí garnitura není schopna respektovat konkurenční politické prostředí, které je běžné v kulturních, demokraticky vyspělých společnostech. Není také náhoda, že někteří nejhrošlivější příslušníci kampaně proti KSČM ještě včera nosili na klopě pěticipou hvězdu.

Jan Novák, plavec, přemožitel Lamanšského kanálu a Bajkalu

Podle mého názoru v současnosti už zákaz KSČM přímo nehrozí. Pokud se to nepodařilo za těch 21 let, tak mi to připomíná přísloví: Vlci vyjí a karavana jde dál. Pokud budou dodržována základní pravidla demokracie, tak je jasné, že KSČM se za své existence ničeho protiústavního nedopustila. Nedivím se těm, kteří volají po nějaké odplatě, protože byli tehdy šikanováni, ale nejvíce křičí ti, kteří v bývalé KSČ roztáčeli kola, která je pak semlela. Už na ČRo 6 radili panu senátorovi Štětinovi, aby se věnoval užitečnější práci, než neustále obnovovat snahy o zrušení KSČM. Jsem však realista a dobře vím, že spolčení boháčů a politiků v naší zemi, bylo-li by nějakým způsobem neustále narůstajícím sociálním tlakem ohroženo, je schopno řešit, a nedělám si žádné iluze, zákaz KSČM silou. Viz poražení demokracie v Chile generálem Pinochetem. Takže i tato možnost existuje, ale musel by to být nějaký výjimečný stav. A pokud se budou neustále rozevírat nůžky mezi malou částí bohatých a největší částí chudých, může k této situaci dojít.